

Hemşirelik Kanunu

(Resmî Gazete ile ilân : 2. III. 1954 - Sayı : 8647)

No.
6283

Kabul tarihi
25. II. 1954

MADDE 1. — Ortaokulu bitirmiş olup 25 yaşından yukarı bulunmayan kadınlardan Hükümetçe açılmış veya tanınmış bir (Ebe - Lâborant hemşire) okulunda 2 sene tahsil görüp Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince teşkil olunan jüri huzurunda meslek imtihanı vererek aldığı diplomayı usulüne göre Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletine tescil ettirenlerle 3 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı olanlara (Hemşire) unvanı verilir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden evvel usulüne göre hemşirelik sınıfına alınmış olanlar sanatlarını yapmaya ve hemşire unvanını kullanmaya devam ederler.

MADDE 2. — Bu kanunun yayımından sonra diğer vekâletlerle özel veya tüzel kişiler tarafından hemşirelik okulu açılması için Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin müsaadesini almak şarttır.

Gerek bu kanunun yayımı tarihinde mevcut bulunan, gerekse yayımından sonra açılacak olan bu gibi hemşirelik okulları Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin murakabesine tâbidir.

MADDE 3. — Türkiye’de hemşirelik sanatını bu kanun hükümleri dâhilinde hemşire unvanını kazanmış Türk kadınlarından başka hiçbir kimse yapamaz.

Ancak yabancı memleketlerde ve mahallî hükümetlerce tanınmış hemşire okullarında tahsil görerek diploma alan Türk hemşirelerinin aletül sul hüviyetleri tesbit edilerek, tahsil ettiği memlekette tescil edilmiş olanların diplomaları, uygun görüldüğü takdirde, aynen Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince onayı tescil edildikten sonra sanatlarını yapmalarına müsaade olunur.

Yabancı memleketlerin yukardaki şartları haiz okullarını bitirmekle beraber diploması oraca tescil edilmeyenler Türkiye’de meslek imtihanı vererek hemşire olabilirler.

Öğretim programları Türk Hemşire okulları programından ve müddetinden az olan yabancı hemşire okullarından gelenler, noksan olan kısım ve müddetleri Türk Hemşire okullarında tamamlamaya mecburdurlar.

MADDE 4. — Hemşirelerin vazife ve salâhiyetleri :

A) Hemşireler müdavi tabip tarafından tavsiye edilen tedavi tedbirlerini uygulamaya yetkilidirler.

B) Hemşireler çiçek aşısını ve âcil hallerde icabeden pansımanları re’sen tatbik edebilecekleri gibi müdavi tabibin tavsiyesi üzerine sağlık kurumlarında veya dışarda hastalara deri altına, adale içine ve damar içine şiringa yapmaya yetkilidirler.

Bu sebeple mesuliyetleri şiringanın tatbikindeki bilgisizlik, dikkatsizlik ve ehliyetsizlik hallerine munhasırdır.

C) Hemşireler dispanserler ve sağlık kurumlarınca görevlendirildikleri koruyucu hekimlik işlerinde halka bilcümle sıhhi tedbirleri, sağlık korunma çarelerini ve müracaat etmeleri lâzımgelen sağlık kurumlarını bildirirler. Bulaşıcı hastalık-

larla savaş tedbirlerini alır ve tatbik ederler. Hemşireler hususi sıfatla girdikleri aile muhitlerinde de yukardaki fıkrada yazılı işleri görürler.

MADDE 5. — Hemşire okulundan mezun hemşireler mecburi hizmetlerini bitirip memuriyetten ayrılınca; mecburi hizmeti olmıyan hemşire okulu mezunları istedikleri vakit sanatlarını serbestçe yapabilirler.

Serbest çalışacak hemşireler lüzumlu vesikalarını bir dilekçeye bağliyerek mahallin en büyük sağlık âmirine verirler. Serbest çalışan hemşire ev adresiyle çalışmak istediği yerde bir değişiklik olduğu takdirde bir hafta içinde aynı makama haber vermeye mecburdur.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerine göre hemşire okullarından mezun olup hemşire unvanını kazanmış bulunanlar hemşire olarak memuriyete alınırlar.

Bu madde mucibince yapılacak tâyin ve terfilerde ve maaşların verilmesinde 3656 sayılı Kanun esasları cari olur.

MADDE 7. — İlkokulu bitirmiş ve 18 yaşını tamamlamış olan kadınlar hemşire yardımcısı olabilirler. İlk tahsilden sonra hastanelerde altı aylık nazari kurs gördükten sonra en az bir senelik amelî ve nazari bilgi edinmek için staj görenler ehliyetlerini bir jüri huzurunda ispat ettikleri takdirde hemşire yardımcısı olurlar.

Bu madde mucibince hemşire yardımcısı olanlara 3656 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 8. — Uzman hemşirelerin (Öğretmen, okul idarecisi, başhemşire, klinik, ameliyathane, dispanser, lâboratuvar hemşireleriyle ziyaretçi hemşireler, diyet hemşireleri, sosyal hizmet hemşireleri ve saire) nasıl yetiştirilecekleri Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

MADDE 9. — Lise veya hemşire okulu mezunu olup da Türkiye'nin veya yabancı bir memleketin yüksek hemşirelik okullarında tahsillerini tamamlayanlar kabiliyetlerine göre, hemşire okulu öğretmeni, başhemşire ve idareci hemşire olurlar.

Bunlar hizmete ilk girdiklerinde hemşire olarak tâyin olunurlar. Hastane veya sağlık kurumu başhemşiresi olabilmek için bir terfi süresince çalışarak ehliyetlerini ispat etmiş olmaları şarttır. Hastane başhemşireliklerine tâyinde yüksek hemşire okulu mezunlarının rüçhan hakları vardır.

Bu maddeye göre yapılacak tâyin ve terfilerde ve maaşların verilmesinde 3656 sayılı Kanun esasları cari olur.

MADDE 10. — Resmî ve özel sağlık kurumlarında çalışan hemşireler haftada bir buçuk gün ve senede bir ay izinlidirler. Nöbetçi olmıyan hemşirelere hastane hizmetlerine hâlel gelmemek şartıyla mesai saatleri dışında baştabip tarafından ayrıca gece izni verilebilir.

MADDE 11. — 3 ncü madde hükümlerine riayet etmiyen, 4 ncü maddede yazılı vazife ve salâhiyet hudutlarını tecavüz eden ve 5 nci maddenin ikinci bendi hükmünü yerine getirmeksizin serbest çalışan hemşirelerden (50) liradan (200) liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 12. — Mecburi hizmet mükellefiyetine tâbi olarak yetiştirilecek hemşireler hakkında 2919 sayılı Kanun hükümleri tatbik edilir.

MADDE 13. — 1219 sayılı Kanunun 64 ncü maddesiyle 3017 sayılı Kanunun 4258 sayılı Kanunla değiştirilen 61 nci maddesi hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 14. — 4862 sayılı Kanun ile bu kanunun eklerine bağlı kadro cetvel-
lerindeki başhemşire, hemşire, ziyaretçi başhemşire, ziyaretçi hemşire ve ebe kadro-
ları kaldırılmış ve onların yerine bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvel eklenmiştir.
Ekli (1) sayılı cetveldeki kadrolar, doğumevleri, nisaiye klinikleri ve sağlık merkez-
lerine tâyin olunacak ebeler hakkında da tatbik olunur.

Ekli (2) sayılı cetveldeki kadrolar 1954 Malî yılında kullanılamaz.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşrinden evvel hastabakıcılık yapmakta
olanlardan yedinci maddeye göre hemşire yardımcılığına tâlip olanlar jüri huzu-
runda ehliyetlerini ispat ettikleri takdirde hemşire yardımcısı olabilirler.

MADDE 15. — Bu kanun 28 Şubat 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 16. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sıhhat ve İçtimai
Muavenet vekilleri memurdur.

27 Şubat 1954

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
<i>MERKEZ KURULUŞU</i>			
<i>Hemşirelik Bürosu</i>			
6	Müdür (Hemşire) İhtisas yeri	1	70
8	» muavini (Hemşire)	1	50
10	Memur	1	35
		3	
<i>VİLÂYETLER KURULUŞU</i>			
7	Hemşire	50	60
8	»	80	50
9	»	150	40
10	»	179	35
11	»	280	30
12	»	268	25
13	»	315	20
12	» Yardımcısı	50	25
13	» »	130	20
14	» »	300	15
		1 802	

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
VİLAYETLER KURULUŞU			
7	Hemşire	45	60
8	»	60	50
9	»	65	40
10	»	29	35
11	»	20	30
12	» Yardımcısı	50	25
13	» »	80	20
14	» »	100	15

Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 26 . 2 . 1954 ve 1/380
Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası : 27 . 2 . 1954 ve 4/101
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : 14 499
28 289,412:431,969:970

[İnikat : 44, 50 — 135 sıra numaralı matbua 44 ncü İnikat zaptına bağlıdır.]